

INFORMASJON OM KORONAVIRUSET DEL 2

– BEHANDLING AV TØY MED KORONAVIRUS

Flere vaskerier rapporterer allerede om sprengt kapasitet på vaskemaskiner som brukes til smittetøy grunnet urent tøy med Koronavirus. Dette tøyet blir behandlet som smittetøy. Etter å ha vært i kontakt vår smittevernkontakt ved Helse Bergen og har vi besluttet å komme med nye anbefalinger vedrørende behandling av urent tøy med Koronavirus.

FAKTA

Smittemåte Koronavirus

For at smittestoff skal overføres fra en kilde til et individ må det overføres på bestemte måter. Koronavirus overføres gjennom **kontaktsmitte** og **dråpesmitte**.

Kontaktsmitte er den vanligste smittemåten. Kontakten kan være direkte eller indirekte. Direkte kontaktsmitte forutsetter fysisk kontakt mellom smitekilde og smittemottaker. Indirekte kontaktsmitte er smitteoverføring via et mellomledd.

Dråpesmitte er overføring av smittestoffet via dråper. Disse spres via luften ved hoste, nysing eller brekninger. Dråpene faller ned ca. 1-2 meter fra kilden og forurenses utstyr eller hender og kan gi opphav til indirekte kontaktsmitte. Smittestoffet kan også inhaleres direkte, som f.eks. forkjølelsesvirus. Dråpesmitte er en form for nærkontaktsmitte og må skilles fra ekte luftsmitte.

Kilde: Folkehelseinstituttet

Bruk av desinfeksjonsmetode

Viruset drepes/blir deaktivert gjennom termisk desinfeksjon (85 grader i 10 minutter) eller kjemotermisk desinfeksjon iht. godkjent metode av RKI/VAH/BPR. Ved bruk av kjemotermisk desinfeksjon skal metoden være godkjent som virusdrepende. Vaskeriet må sikre seg dette gjennom dokumentasjon fra leverandøren før metoden brukes. Det finnes desinfeksjonsmetoder som dreper viruset både ved 60 og 40 grader. Viktig at vaskeriet i samarbeid med leverandøren sikrer at prosessene er iht. godkjent metode både ved termisk og kjemotermisk desinfeksjon.

Kilde: Robert Koch Instituttet (statlig tysk institusjon med ansvar for sykdomskontroll og forebygging)

BEHANDLING AV TØY MED KORONAVIRUS

Det er meget stor sannsynlighet for at vaskerier vil få vesentlig større mengder smittetøy enn vanlig grunnet Koronaviruset. De aller fleste vaskeriene vil ha begrenset kapasitet på vaskemaskiner som brukes til smittetøy og vil innen kort tid få problemer dersom mengden smittetøy øker som forventet fremover. Vi kommer her med nye anbefalinger i forhold til hvordan vaskeriene bør håndtere dette.

Vi oppfordrer vaskeriene til å kreve av kundene at de merker tøy med Koronavirus spesifikt.

Årsak: Vi vet hvordan Koronavirus smitter (kontaktsmitte og dråpesmitte) og vaskeriet kan dermed håndtere dette uten økt risiko for personalet. Samtidig vet vi også at hvilke desinfeksjonsmetoder som fungerer. Dermed kan vi gi konkrete anbefalinger for håndtering av tøy med Koronavirus.

Vi anbefaler tre alternativer for behandling av tøy med Koronavirus:

Alternativ 1 Behandle tøy med Koronavirus på vaskemaskiner iht. vanlig prosedyre for smittetøy. Det innebærer bruk av smittefrakk, hansker og munnbind ved åpning av sekker og ved fylling av tøy med Koronavirus i vaskemaskiner. Etter endt aktivitet skal verneutstyret tas av umiddelbart. Engangsutstyr kastes og flergangsutstyr skal gjennomgå desinfiserende vaskeprosess. Bruk av godkjent metode – termisk eller kjemotermisk desinfeksjon.

Alternativ 2 Behandle tøy med Koronavirus på vaskerør ved bruk av vannopløselige poser. Vannopløselige poser medfører høyere sikkerhet i forhold til smittespredning på transportutstyr. Tøy går usortert gjennom vaskerøret og sorteres etter desinfiserende vask. Bruk av godkjent metode – termisk eller kjemotermisk desinfeksjon.

Alternativ 3 Behandle tøy med Koronavirus på vaskerør med sortering før vask. Det innebærer bruk av smittefrakk, hansker og munnbind ved alt arbeid på uren side under sortering av dette tøyet. Ved vått tøy brukes plastforkle. For sikkerhets skyld anbefaler vi at sorteringspersonell er mer forsiktig når de sorterer og at tøyet ikke ristes eller kastes unødvendig. Etter endt aktivitet skal verneutstyret tas av umiddelbart. Engangsutstyr kastes og flergangsutstyr skal gjennomgå desinfiserende vaskeprosess. Bruk av godkjent metode – termisk eller kjemotermisk desinfeksjon.

Denne prosedyren benyttes av Helse Bergen per i dag og er godkjent av Seksjon for pasientsikkerhet (smittevern avdelingen) ved Helse Bergen for håndtering av tekstiler med Koronavirus.

Riktig bruk av munnbind er særdeles viktig. Feil bruk vil medføre risiko for å bli smittet. Vi anbefaler at alle som skal bruke munnbind får opplæring i bruk i henhold til råd fra Verdens Helseorganisasjon: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/when-and-how-to-use-masks>

På samme nettside finner dere også informasjonsplakater på engelsk for hvordan munnbind skal brukes.

Basert på opplysninger fra utbruddet i Kina, ser det ut til at følgende grupper har høyere risiko for alvorlig forløp av covid-19:

- Eldre personer (>65 år)
- Personer med underliggende kronisk sykdom som hjerte-karsykdom (kardiovaskulær sykdom), diabetes, kronisk lungesykdom, kreft og høyt blodtrykk (hypertensjon)

Personer i risikogruppen skal ikke arbeide på uren side mens virusutbruddet pågår.